

УДК 061.2(09) (477.86)

З ІСТОРІЇ ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» СЕЛА ПОБЕРЕЖЖЯ**Г. Я. Лончина***Поберезький навчально-виховний комплекс;
Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, с. Побережжя*

У статті відтворено сторінки діяльності товариства “Просвіта” села Побережжя на основі спогадів його мешканців. У додатку подано анотації книг з бібліотеки товариства, збережені Мироном Лецишиним.

Ключові слова: “Просвіта”, “Сокіл”, читальня, бібліотека, фестивали.

У другій половині XIX ст. в Галичині серед патріотично налаштованої еліти виникала думка про заснування просвітницьких товариств, які здійснювали б просвіту населення в напрямку моральному, матеріальному і політичному через видання практичних книжок і брошур українською мовою. Це стало передумовою виникнення товариства “Просвіта”. 8 грудня 1868 року у Львові скликано перший загальний збір товариства, на якому було фактично започатковано діяльність цієї громадської організації. На західних землях України “Просвіта”, незважаючи на утиски і переслідування з боку австро-угорської та польської влад, на розгул шовіністів, діяла, виховуючи все нові й нові покоління патріотів. Товариство було наймасовішою організацією, діяльність якої охоплювала практично всі ділянки національного життя. При читальнях “Просвіти” приміщувалися і працювали каси, крамниці, дитячі садки, гуртки молодіжних організацій, створених з ініціативи і за сприяння товариства. Саме “Просвіта” найбільше спричинилася до зростання й піднесення національної свідомості.

Створенню просвітницького товариства в селі Побережжя передувала діяльність сільського церковного хору. Керував хором Федір Салига, родом із Вікторова, одружений у Побережжі, де жив і працював дяком у церкві. На той час читальні ще не було, то репетиції хору проводилися в хаті Тихонюка Василя, активного учасника хору, влітку – в стодолах селян. Зі спогадів старожилів відомо, що часто проводилися репетиції на березі Дністра, іноді це тривало до світанку. Хор користувався великою популярністю в окрузі. Хористи їздили з концертами в сусідні села. Зароблені гроші віддавали для будівництва читальні (клубу).

Товариство «Просвіта» в селі Побережжя було засноване в 1927 році. Організував роботу Товариства отець Олексій Шараневич. Він був головою читальні «Просвіта». Спочатку було побудовано дві читальні

(на Бранівці і Слобідці – частини села Побережжя). Пізніше було побудовано третю читальню в центрі села, при ній же діяла крамниця. Десь в половині 30-х років побудовано приміщення «Сокіл» (будинок), а також «Центросоюз» – маслопереробний цех.

Спочатку членами Товариства стало 35 людей, згодом їх налічувалось біля 50.

Список учасників, складений за розповіддю старожилів:

1. Шараневич Олексій –
голова читальні “Просвіта”	18. Королик Михайло
2. Вовк Дмитро – голова (пізніше)	19. Королик Василь
3. Пуйда Василь	20. Вівчар Михайло
4. Качан Михайло	21. Кукурудз Іван
5. Білан Михайло	22. Рижак Василь
6. Лещишин Григорій	23. Калин Іван
7. Запухляк Григорій –
голова (в інший період)	24. Лещишин Михайло
8. Мороз Олексій	25. Мацьків Іван
9. Мацьків Михайло	26. Вівчар Василь
10. Калин Василь	27. Вовк Микола
11. Посацький Павло (директор школи)	28. Мацьків Михайло
12. Тихонюк Василь	29. Мороз Семен
13. Завальський Григорій	30. Калин Іван
14. Запухляк Василь	31. Білан Станіслав
15. Куш Василь	32. Коцур Олексій
16. Лещишин Гаврило	33. Лещишин Марина
17. Лещишин Василь	34. Кузенко Ганна
	35. Тихонюк Іван
	36. Яцинович Ганна

У другій половині 30-х років товариство «Просвіта» очолював Дмитро Вовк. Діяльність організації сприяла освіченості селян: проводилися вечірні курси для неписьменних, якими керував Дмитро Яцожинський. Членами просвітницького товариства було створено бібліотеку, яка на кінець 30-х років нараховувала біля 1,5 тис. книг. При читальнях працювали аматорські гуртки художньої самодіяльності: хоровий, драматичний, навіть була пожежна команда. З метою пропаганди ведення здорового способу життя та антиалкогольної пропаганди було створено “Братство тверезості”, куди входили як чоловіки, так і жінки. У читальні проводилися різні заходи, зокрема “чайні вечори”, на яких дівчат і хлопців навчали різних ремесел. Щонеділі в читальні організовувалися танці. Молодь після вечірньої відправи в церкві, переодягнувшись у старіший одяг, поспішала на танці, де грали троїсті музики.

Десь у 1932 році було засновано молодіжне товариство «Сокіл». Крім участі в аматорських гуртках, його учасники брали активну участь у виконанні різних спортивних вправ, організовували фестивалі (фестивалі), ходили на панахиди, присвячені пам’яті Січових Стрільців, у Станіславі. Фестини проводилися в різних селах дуже організова-

но. Там, де вони проводилися, сходилися люди з різних сіл. Кожне село мало свого провідника, який керував групою людей. У такі групи входило до 40 чоловік. На фестивалях виступали хори, виконувалися різноманітні спортивні вправи. Жіночий склад товариства виконував вправи із серпами на мотив пісні “У лісі літом я би жив...” У Побережжі фестивали проводилися на сільських луках(охабі). Крім згаданих вище заходів, ставилися уривки імпровізованих вистав: з Трісколози (частина території села, що прилягала до Дністра) на конях налітали “турки” і брали людей у полон. Назустріч вискакував загін козаків, який визволяв бранців. Це дійство викликало неабиякі емоції.

Активними членами товариства “Сокіл” були (з розповідей старожилів):

1. Калин Євдокія	11. Пуйда Анастасія (Куш)
2. Качан Ольга (Куш)	12. Дячук Марія (Мусій)
3. Кукурудз Марія (Ходак)	13. Макар Анастасія (Запухляк)
4. Вівчар Марина (Лецишин)	14. Калин Юлія (Калин)
5. Лецишин Марія (Білан)	15. Пуйда Станіслав
6. Мацьків Анастасія (Куш)	16. Запухляк Василь
7. Качан Леонія (Барта)	17. Калин Василь
8. Качан Ганна (Марчук)	18. Пуйда Григорій
9. Нагірна Анастасія (Лецишин)	19. Калин Михайло
10. Попадюк Марія (Кашалаба)	20. Тихонюк Василь
	21. Тихонюк Марія та інші.

Приблизно так звучали рядки гімну “Соколів”:

*Соколи, соколи, ставайте в ряди,
До вас дух Тарасів взиває.
В здоровому тілі – здорова душа.
Де воля, там сила сокільська буяє.*

30-ті роки були чи не найвищими роками піднесення «Просвіти». У читальнях організовувались масові читання книг, газет, журналів, силами молодіжних осередків організовувались святкування ювілеїв Тараса Шевченка, Маркіяна Шашкевича, проводилися вечорниці, де молодь демонструвала свої вміння основ господарювання, основ ремесел, мистецькі вміння.

Польський уряд хоча й неприхильно ставився до просвітян, але виявляв це непослідовно.

Силами членів «Просвіти» в читальню було придбано в кінці 30-х років батарейний радіоприймач. Проводилось колективне прослуховування радіопередач. Це було зроблено при допомозі молодих теологів Кукурудзів – Михайла та Володимира, за участю Пуйди Василя Яковича. Кукурудз Михайло і Кукурудз Володимир у перші дні війни емігрували за кордон.

Настав гіркий вересень 1939 року. Більшовицька влада з перших же днів окупації Галичини розпочала ліквідацію патріотичних організа-

цій. Розпочалися арешти активістів “Просвіти”, спалювалися книги, газети, журнали. Біля читальні горіли книжки, журнали та газети (бібліотека була в читальні). Бібліотека на той час нараховувала десь біля 2 тис. примірників.

«Ми, малі хлопчики, бігали круг вогнища і гралися вогнем. Нас заставляли розривати книги, бо вони не хотіли горіти. Наказували ніякі «образки» з книг не виривати, не виносити» (із згадки Пуйди Якова і Пуйди Михайла, які тоді були малими дітьми). Частину бібліотеки вдалося врятувати активісту “Просвіти” Лещишину Григорію, який потайки вночі прикопав книги вдома в саду. Пізніше його син Лещишин Мирон розкопав частину примірників, але більшість із них зотліла. Ті, що частково вціліли, він переховував на горищі. Тільки з настанням незалежності вдалося дізнатися про долю цих книг.

Після знищення бібліотеки «визволителі» не залишили поза увагою і активістів-просвітян. Загинули в Дем’яновому Лазі Вовк Дмитро, Качан Михайло, частина членів “Просвіти” була репресована. Радіо трохи попрацювало на «визволителів», а потім його вже ніхто не бачив у сільському клубі.

“Просвіта” та її дітища – патріотичні молодіжні організації об’єднували молодь, давали їй фізичний та політичний гарт. Тут гуртувалися патріоти, що згодом ставали вояками УПА, членами націоналістичних організацій.

Славні традиції просвітян продовжувались у 50-60-і роки минулого століття. Хоча організація вже не існувала і не могла існувати в радянські часи, коли за національну ідею строго переслідували українців, патріотично налаштовані побережани через прищеплення до культурних надбань прагнули виховувати молодь у патріотичному дусі.

У 1960-х роках завідувачем клубу був Левандовський, після нього керівники часто змінювалися. Серед них Королик Василь, Василь Куш, Пуйда Люба, Обельницька Олена та ін. У ті роки активізував свою роботу драматичний гурток, яким керував Ясь (Іван) Барта. Ставили тільки вистави українських драматургів: “Запорожець за Дунаєм”, “Сава Чалий”, “Мати-наймишка”, “Лісова пісня”, “Ой, не ходи, Грицю, тай на вечорниці”, “Маруся Богуславка” та ін. Костюми позичали аматори в Івано-Франківському драмтеатрі. Продавалися квитки по місцях, молодь була на балконі. Колектив користувався великою популярністю в районі. Їздили з виставами на запрошення інших клубів. Учасниками вистав на той час були Калин Семен, Вовк Микола, Вовк Марія, Сосновський Михайло, Лещишин Григорій, Королик Зеновій, Мойсишин Михайло, Запужляк Володимир, Запужляк Василь та ін. З роками колектив поповнювався новими аматорами. Після смерті Івана Барти керував драматичним гуртком учитель Михайло Мойсишин.

Товариство “Просвіта” отримало своє друге народження з проголошенням незалежності України у 90-х роках ХХ ст. Так у 1990 р. на

Поберезькому заводі пресових агрегатів та у Поберезькій середній школі було створено товариство ім. Тараса Шевченка, яке згодом отримало свою первісну назву. Першим очолив шкільне товариство «Просвіта» Василь Остапович, учитель початкових класів. Пізніше головами організації були Марія Чуйко, Галина Лончина, Ірина Калин, Марія Пуйда. Членами товариства були педагогічні працівники школи.

Основне завдання, яке стояло перед просвітянами – національне та духовне відродження українського народу. Члени організації організовували збір коштів для будівництва пам'ятника Тарасові Шевченку в селах Побережжя та Ганнусівка, Могили січових стрільців, жертв сталінських репресій, пам'ятника Тарасові Шевченку в Петербурзі, організовували національні свята, вшанування ювілейних дат, долучалися до організації перших демократичних виборів, організовували мітинги, віче на підтримку демократичних сил.

У школі було відновлено пошукову роботу з учнями: збиралися народознавчі матеріали, матеріали національно-визвольного руху. Багато зусиль докладено до збору матеріалів з історії школи, які узагальнив і систематизував Василь Остапович у своїй книзі «Школа і освіта в селах Побережжя та Ганнусівка: погляд у минуле і сучасне». Видано дві книги з історії села Ганнусівка цим же автором. Збираються матеріали з історії села Побережжя.

На рахунку шкільного осередку товариства «Просвіта» ряд інших важливих справ. Робота триває і триватиме, бо мета, яку ставила перед собою організація з самого початку заснування, залишається актуальною і на сьогоднішній день.

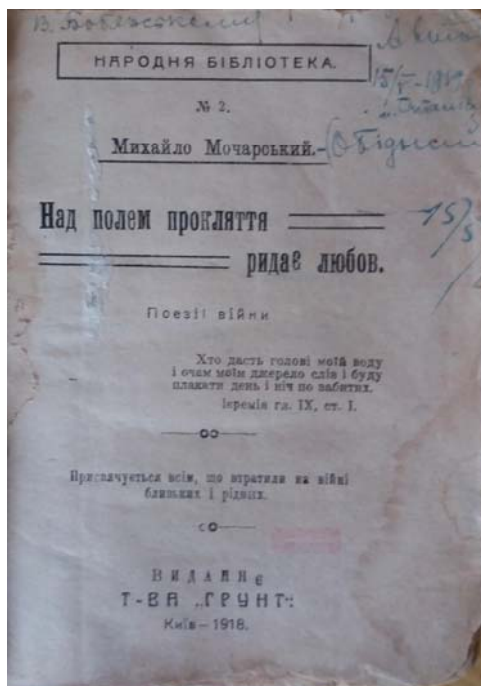
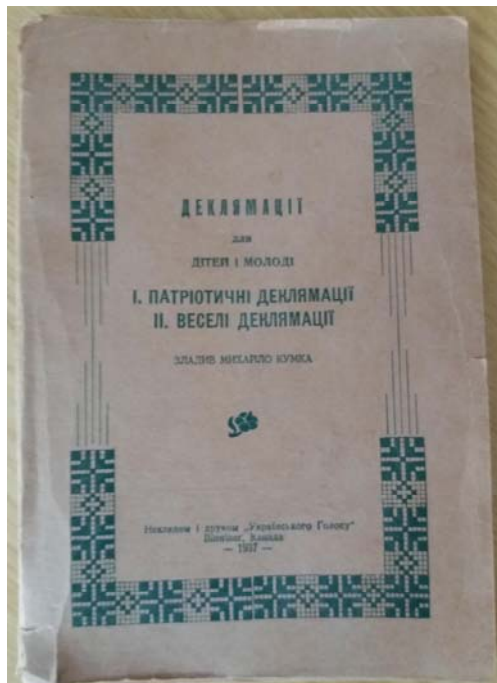
Матеріали зібрані членами товариства «Просвіта» Поберезького НВК та систематизовані жителем села Побережжя Яковом Васильовичем Пуйдою. Записано зі слів старожилів села Анастасії Мороз, Юрія Мацьківа, Марії Завальської, а також Анастасії Тихонюк, Богдана Качана, Мирона Лецишина.

Додаток 1

Книги з бібліотеки «Просвіти» села Побережжя, збережені Лецишином Мироном (анотація)

«Просвіта». Рокь 1896. Книжочка 1 и 2. Календарь на рокь 1896. Це ілюстрований народний календар товариства «Просвіта» на переступний 1896 рік, виданий у Львові друкарнею Наукового товариства імені Шевченка (К. Бернарським).

«Просвіта». Рік 1899, кн. 1-2. Календар на рік 1899, що складаються із розділів: «Календарь историчный» («Летопись всемирный», «Летопись руска»); «Календарь астрономичный» (тут же розміщені всесторонні новини, поради, смішинки).

Книги з бібліотеки “Просвіти” села Побережжя

«Наша история в вопросах и ответах» за червень і липень 1903 р., написана Иваном із-надь Дністра. В цій брошурі надрукована історична дума «Смерть князя Романа подч Завихостомь» (1205), написана Н. Устяновичем. Видана вона у Львові товариством імені Качковського під редакцією Богдана Дівицького. «Боротьба англійських колоній американських за волю», написана М. Загірною з фундації імені Стефана Дубровського.

Брошура «Грюндвальдській бой». «Правдивий душпастирь о прихожань». Львів, 1910 р., за редакцією Пилипа Івановича Свистуна.

«Дзвін», ч. 3, 1 лютого, 19 січня (ш. ст.) 1905 р., Львів. Ілюстрований літературно-науковий часопис для руского народа. Виходив у Львові кожної середи під редакцією Осипа Шпика. Починається вступною ст. «Просвітою до добробуту». Друкується твір Нечуя-Левицького «Баба Параска та баба Палажка», поезія М. Олійника «Сівач», ст. «Револуція в Росії».

«Хлопська правда». Коломия, 1909 р. Часопись для народа. Редактор Іван Чупрей, видавець Кирило Трильовський, ч. ч. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

«З життя міщанства в Коломійі», «Про галицькі суди», «Перші християни», «Чи давати Австрії рекрута?», «Скинемо вже раз заслону», «Промова Т. Старуха посла до Ради Державної», «Бунт України проти Москви», «Як попала Україна під Москву», Богдан Лепкий «Не хияйте в діл прапора!», вірш Василя Пачовського «В 200-літню річницю зруйнування Січи». Вірш-поема Семена Крилатого «В роковини полтавського бою» (1709), що складається із 26 чотирирядкових строф. В часописах можна побачити ілюстрації (фотографії) «Перший січовий курс на Буковині» (падолист 1908 р.), «Танець аркан» (в честь загального січового свята), «Вправи січовичок», «Вправи січовиків» та інші.

«Будучність», Львів, січень 1909 р., літературно-науковий часопис. В ньому можна прочитати оповідання І.Я. Франка «Вугляр», оповідання Надії Кибальчич «Весняні птахи», драматичні картини Станіслава Веснянські «Смерть Офелії», поезії П. Куліша «Наставник», Надії Кибальчич «Остання троянда», М. Чернявського «Сніг тане», М. Шаповалова «Молодій дівчині», Христі Лічевської «До С.», статті Євшана «Пісня про Мойсея» (аналіз поеми «Мойсей» І. Франка), Шаповалова «Українство і російська література».

«Народне слово», п. 485. Львів, 11 марта 1911 року. Ілюстрований, популярний просвітний і літературний часопис, що виходить тричі на тиждень. Часопис повністю присвячений 50-м роковинам смерті Т. Г. Шевченка.

«Вісти з Запорожа», ч. 62-64, Львів, 30 грудня 1911 р. Часопис руханкових і пожарних товариств. Редактор Семен Демидчук. Відкривається журнал ст. «До наших полків в краю Галичини» з фотографією «Прапор «Сокола-Батька», на якій за старшину «Сокола-Батька» висту-

пає Іван Боберський. Фото «Краєвий здвич у Львові. Вправи вільноруч», «Подвір'я Академії гімназії для 610 учнів (учні на подвір'ї)», «Подвір'я в школі Р. Т. П. для 405 учнів», «Подвір'я в Народнім домі для 763 учнів», «Краєвий здвич. Жіночі вправи з рушниками, хустинками, палицями».

«Добра новина», Львів, ч. 5. Рік I. 1913 р. Уривок із кн. Лункевича «З життя первісного чоловіка і сучасних дикунів», уривок ст. «Про початок письма», «З воєнних образків» (війна на Балканах), картина «Болгарська кіннота б'є турецьких піхотинців», фото «На чатах». Поміщено розділи «Здоров'я. Добрі поради», «Всяка всячина» та ін..

«Добра новина», Львів, ч. 1. Рік I, 1914 р. Журнал відкривається віршем Т. Г. Шевченка «Молитви».

«Товариш», ч. 1. 14, 15. Львів, 23 мая, 1914 р. Ілюстративний просвітній часопис. Виходить у Львові щосуботи. Адреса редакції: «Нове слово», Львів, вул. Коперника, 22. Часопис друкує «Десять заповідей Божих для емігрантів», «В країні карлів» (з записок африканського подорожника), «Веселий куток», «Історія машини до життя», уривки художніх творів.

«Громадська думка», 1917 рік. Часопис полонених українців у Бєцлярі, число 18. Видає «Видавниче Товариство імені Б. Грінченка». Рік III. Подається детальний аналіз становища в Росії та в інших країнах на початку 1917 р. в ст. «Революція в Росії».

«Наше життя», 22 жовтня 1918 р. Часопис літературного, громадського, національного життя і кооперації, виходить щотижня у Херсоні. В часописі опублікований «Протест Головної Ради Спілки Служачих і Робітників Правобережної залізниці» в оборону української мови як державної, ухвалений на засіданні 27 вересня 1918 року.

Розділ «З життя «Просвіт» подає відомості у замітках «Про українську школу в м. Херсоні», «Кооперативна школа», «Загальні збори товариства «Просвіта» в Херсоні», «Перший з'їзд «Просвіт». У цьому ж номері поміщено портрет і біографічну довідку про артиста і режисера Івана Андрійовича Селика.

«Наше село», ч. 1, м. Одеса, 26 травня 1918 р. Щотижнева селянська газета. Відкриває її «Український Гімн» в такому варіанті:

*Ще не вмерла Україна, і слава, і воля!
Ще нам, браття-молодці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороги, як роса на сонці!
Запануєм, браття, ми у своїй сторонці!
Душу, тіло ми положим за свою свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.
Гей, гей! Браття милі, нумо братися за діло.
Гей, гей, пора вставати, пора волю добувати!
Наливайко, і Павлюк, і Тарас Трясило
Із могили кличуть нас на святе діло.*

*Гей, згадаймо славу смерть лицарства-козацтва,
Щоб не втратить марно нам свого юнацтва.*

Приспів

*Гей, Богдане, гей, Богдане, славний гетьмане!
Нащо віддав Україну Москві на поталу?
Щоб вернути її честь, ляжем головами,
Назовемся України вірними синами!*

Подаються статті «Наше село», «Що думає робити правительство з земельною справою», «Про гетьманщину», «По Україні», «По Росії», «За границею», «Кооперація на Україні». У замітці «Звідки пішла назва Україна», говориться, що «назва Україна дуже давня. Ще в Іпатіївському літописі від 1187 р. читаємо про Україну Лівобережну з приводу смерті переяславського князя Володимира Глібовича: «И плакалася но немь вси Переяславци.. о немь Укрина много постана». Під 1213 роком читаємо за Україну Правобережну, з приводу князювання Данила Галицького: «Данило...еха з братом і прия Берестий і Угровеск і Верещин і Столпье, Камов і всю Україну». В XVI ст. і особливо за козацьких часів назва Україна, Українець стала звичайною: «Україною звалася вся наша земля, а українцями – всі наші люде. Тільки в Австрії, де нема великорусів, українці звать себе іноді ще й досі русинами, а свою мову руською, або русько-українською».

«Наше село», №2, 3. 2 червня 1918 р. К. Ягненко виступає із ст. «Чому школа мусить бути українською». Аналізується становище із вивченням української мови, де, між іншим, зазначається: «І порішили в Москві: «всі люде, всі однакові – треба і вчити всіх одною мовою, тільки по-московському. Почали зачиняти українські школи, нищити книжки, забороняти мову. Надіслали в школи московських вчителів...». У ст. «Заплакана святиня» дається аналіз поезії Т. Шеченка «Іржавець»:

*Як покидали запорожці
Великий Луг і матір Січ,
Взяли з собою Матір Божу,
А більш нічого не взяли.
...Плакали із ними.
Заплакала Матір Божя
Сльозами святими.*

Можна тут же прочитати вірші Г. Чупринки «Творчість», «Квіти життя», ст. Гордієвського «Світова війна і її причини». Під заголовком «Переяславський трактат» подаються статті, на яких 8 січня 1654 р. Б. Хмельницький пристав до спілки з Московщиною. Оцю умову 1774 року беззаконно зламала Московщина:

- Україна має самоуправу і незалежність від Московщини.
- Має право власного законодавства і судівництва.
- Право вибирати вільними голосами гетьмана і всю старшину.
- Приймати послів і умовлятися з чужими державами.

– Москва не сміє ламати давніх прав селян козаків міст, міщанства та духовенства: Українська церква незалежна од Московської.

– Україна має своє власне військо.

– Україна і Московщина допомагають одна одній під час війни.

«Наше село», №4, 16 червня 1918 р. Одеса. Катеринівська улица №3. В часописі читаємо «Заяву українських партій до гетьмана», ст. «Для чого потрібна армія Україні», «Відозву Українського Державного Союзу до Німецького народу».

«Наше село», №5, 23 червня 1918 р. м. Одеса. Поряд із ст. «Листи до селян», «Про кооперацію», «Що потрібно селянській Україні», подаються всесторонні новини з України («Знущення над «Просвітами» на Полтавщині» та ін.).

«Наше село», №6, 30 червня 1918 р. У статті «Дбаємо про освіту» Антоненка дається аналіз роботи товариства «Просвіта», ставляться завдання перед просвітянами.

«Просвіта» в житті села – це той єдиний промінь, який уперше проривається крізь темряву реакції і освічує життя пригніченого селянства. Так не спіть же, товариші селяне, а йдіть до праці, до самоосвіти», – говориться в статті.

«Дорога». Громадський голос. Ч. 17. Присвячений Василеві Стефану («Василеві Стефаникові у 60-ліття його дороги життя»). Читаємо вірш «Василь Стефаник», аналіз його творчості, бачимо фотографії «Василь Стефаник разом з Лесем Мартовичем», «Хата Василя Стефаника в с. Русаві, пов. Снятин. У цій хаті він народився, прожив перші літа свого життя», ст. Жука «З віденських згадок про В. Стефаника».

«Молоде життя», ч. 6-7. Львів, червень-липень 1922. Рік I. Часопис українського Пласту. Виходить раз в місяць. Відкривається часопис віршем Юри Шкрумеляка «Скоб!», присвяченим пластунам і пластункам. Статті «В дорозі на верхи», «Більше самостійності», «Прогулянка на Маківку (могили січових стрільців)», «Міжнародний конгрес Пласту», «Пластові забави», «Пластові прикмети у гетьмана Б. Хмельницького», «Як виглядає плас в Америці», «Пробуймо збирати сліди», «З пластової хронічки», «Пластунам за виконання на вакаціях» знайомлять нас з різнобарвним життям пластунів.

«Молоде життя», ч. 8-9, серпень-грудень 1922 р. Друкується «Гімн дівочого пласту» Олександра Пасовського (муз. Гайворовського), ст. «Пощо і в який спосіб має пластун вести записник».

«Молоде життя», ч. 3-4, квітень-червень 1923 р. Редактор Степан Тисовський. Львів. Про внутрішню діяльність пластунів говориться в передовій статті «Проба пущі», український уклад старших пластунів – у ст. «Крок вперед». Про проведення літа пластунами розповідається в ст. «Кілька слів про пластові літні табори».

«На сліді», ч. 3, квітень 1936 р., Львів. Журнал молоді подає «Кодекс молодого покоління» (про пласт).

«На сліді», ч. 4, травень 1936 р. Журнал відзначає десятиліття смерті С. Петлюри, друкує ст. «Про заповідники», «Воєнні кораблі та їх завдання» та ін.

«На сліді», ч. 5, червень 1936 р. Публікуються статті «Перед останнім шкільним дзвінком», «Міхновський – ідеолог збройної сили» та ін.

«На сліді», ч. 6, червень 1937 р. Можна ознайомитись з уривками художніх творів, твором Юрія Клена «Прокляті роки» та ін.

«Народне здоров'я», числа від 1 до 6. Львів. 1938 р. Ілюстративний місячник. Журнали містять статті на медико-гігієнічну тематику.

Стаття надійшла до редакційної колегії 13.10.2017 р.

Рекомендовано до друку д.політ.н., професором Монолатієм І.С., д.іст.н., професором Марчуком В.В.

FROM "PROSVITA" SOCIETY HISTORY OF POBEREZHZIA VILLAGE

G. Ya. Lonchyna

Pobirezhia educational complex;

Ivano-Frankivsk region, Tysmenytsia district, Pobirezhia village

The article reproduces the pages of the "Prosvita" society in the Poberezhia village based on the memories of its inhabitants. The appendix contains abstracts of books from the library of the society saved by Myron Leshyshyn.

Key words: "Prosvita", "Sokil", reading room, library, festival.